

Ekspertutvalget om klimatilpasning

Deres ref.
«Ref»

Vår ref.
2025/828-2

Saksbehandler
Maria Pettersvik Arvnes, 906 23 689

Dato
11.12.2025

Hva slags konsekvenser har klimaendringene for Norge, og hva kan vi gjøre? Innspill fra Norges Fiskarlag

Regjeringen har satt ned et ekspertutvalg som skal se på de samfunnsøkonomiske konsekvensene klimaendringene har for Norge. De skal blant annet vurdere hvordan klimaendringer vil påvirke samfunnet fram mot midten og slutten av århundret, og gi råd om hvordan vi kan tilpasse oss på en måte som er samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Ekspertutvalget inviterer aktører de har vært i kontakt med, og aktører som ga innspill til Meld. St. 26 (2022–2023) Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn til å gi innspill. Dette er i tillegg annonsert på regjeringen.no.

Utvalget har skissert fem spørsmål de ønsker svar på. Norges Fiskarlag takker for invitasjonen til å gi innspill, og håper det kan gi verdifull innsikt for utvalgets videre arbeid.

1. Hvordan vil framtidige klimaendringer påvirke fiskerinæringen?

Klimaendringer vil ha betydelige konsekvenser for fiskerinæringen. Den mest åpenbare endringen er økt havtemperatur som i seg selv vil påvirke de kommersielle fiskebestandene og naturmangfoldet generelt gjennom endrede livsbetingelser. Økt temperatur vil igjen påvirke flere viktige faktorer slik som økt forsuring, endrede havstrømmer og isforhold. Alle disse endringene vil påvirke utbredelse, mengde og sammensetning av fiskebestander. Dette kan blant annet føre til at dagens fiskeområder blir mindre aktuelle, og at nye områder etableres.

Dette kan skape utfordringer både for arealforvaltning- og tilgang, fiskeriregulering og kvotefordeling.

Med økte temperaturer øker også naturrisikoen, med potensielt tap av biologisk mangfold, endringer i næringskjeder og tap av viktige gyte- og oppvekstområder. Disse endringene kan true grunnlaget for et bærekraftig fiskeri, bosetting og verdiskaping langs kysten.

Økte temperaturer kan også føre til inntog av nye mer varmekjære arter i norske farvann. Dette kan både være en trussel i form av at de fortrenger stedegne arter, men det kan også være en ressurs dersom dette er kommersielle arter som det kan fiskes på. De senere årene har eksempelvis fangstene av lysing tatt seg betraktelig opp i Nordsjøen, mest sannsynlig som følge av økte temperaturer og bedre livsbetingelser for arten.

Med klimaendringene kommer også mer uforutsigbart vær. Dette vil sannsynligvis føre til at det blir flere dager med så dårlig vær at flåten ikke kan gå ut. Dette vil treffe både den største flåten som opererer til havs og den minste flåten som opererer kystnært. Dersom fiskerne får betydelig flere dager med landligge kan dette føre til større sesongvariasjon, mer uforutsigbar råstofftilgang for fiskeindustrien, og i ytterste konsekvens kan det blir vanskeligere å fiske nasjonale kvoter, noe som igjen vil ha samfunnsøkonomiske konsekvenser både for landindustrien og for eksportmarkedet.

2. Hvordan oppstår disse konsekvensene? Finnes det hindringer for klimatilpasning?

For fiskerinæringen er det flere hindringer når det gjelder klimatilpasning.

Klimaendringer fører til varmere, surere og mindre oksygenrikt hav, noe som påvirker hele næringskjeder og gir forskyvning av arter. Dette gjør det vanskelig å forutsi hvor fiskebestandene vil befinne seg i fremtiden, og utfordrer særlig arealforvaltningen og fiskerireguleringen. Fiskerinæringen er avhengig av internasjonalt samarbeid for å forvalte bestander som krysser landegrenser. Endringer i vandringsmønstre kan skape konflikter om kvotefordeling og tilgang til farvann, og det er behov for bedre koordinering mellom land. Forhandlingene om

fordeling av kvoter i Norskehavet, for eksempel, involverer flere land og blir mer komplekse når fiskestammer flytter seg som følge av klimaendringer. Men det er ikke bare internasjonalt at forflytning av arter vil bli en utfordring. Viktige kystnære arter som torsk kan trekke bort fra kjente gytefelt langs kysten og påvirke de lokale fiskeriene. Slike endringer vil gi store utfordringer for både kystfiske og havfiske, og kan føre til tap av inntekter og økt konkurranse om ressursene.

Som følge av klimaendringenes konsekvenser har Norge forpliktet seg til å redusere utslippene av klimagasser. Dette treffer også fiskerinæringen, og overgangen til mer klimavennlig drift krever store investeringer i ny teknologi, lav- og nullutslippsfartøy og infrastruktur. Det er behov for mer målrettede insentiver og støtteordninger for å gjøre det lønnsomt å satse på fremtidsrettede løsninger, og for å sikre at også små aktører har mulighet til å tilpasse seg.

Klimaendringene vil påvirke, og påvirker økosystemene, men det mangler kunnskap om hvordan disse endringene påvirker økosystemene over tid, og hvordan ulike tiltak vil virke. Det er særlig behov for å styrke kunnskapen om endringene i polhavene. Kartlegging og overvåking av endringer i artssammensetning og økosystemdynamikk er pr. i dag mangelfull, og det er behov for bedre prognoser og modeller for framtidige endringer. Med bedre modeller og framskrivninger vil det være lettere for fiskerinæringen å planlegge og sette inn tiltak der det monner mest.

Forvaltningen av næringene i kyst- og havområdene er fragmentert, og det mangler en helhetlig tilnærming til arealbruk. Dette fører til at klimatilpasningstiltak blir mindre effektive, fordi ulike sektorer og aktører ikke samarbeider godt nok om felles mål. Et tettere tverrsektorielt samarbeid mellom næring, forvaltning og forskning for å sikre at tiltak mot klimaendringer også bidrar til å redusere naturrisiko og styrke økosystemenes motstandskraft kan bidra til å bedre dette.

Mer ekstremvær krever mer robuste fartøy og redskaper. Vissheten om at det i fremtiden sannsynligvis blir færre dager med godt vær skaper usikkerhet og en uforutsigbarhet i næringen som det er vanskelig å forutse konsekvensen av.

3. Hvilke tiltak og endringer er viktigst for å tilpasse fiskerinæringen til framtidige klimaendringer?

Vi mener det aller viktigste for å tilpasse næringen til fremtidige klimaendringer er å styrke kartleggingen og overvåkingen av kyst- og havområder, utvikle bedre prognoser og modeller for en økosystembasert fiskeriforvaltning, og fremme et bedre tverrsektorielt samarbeid mellom næring, forvaltning og forskning. Det er blant annet behov for å styrke HI og forvaltningen slik at de kan bidra til oppdatert kunnskap om klimaendringene. I tillegg er det behov for å i større grad ta i bruk den erfaringsbaserte kunnskapen som fiskerne sitter på for å bedre modeller.

Det bør utarbeides klimasmarte fiskerireguleringer og alternativer for null- og lavutslippsløsninger i fiskeflåten, samt øke insentiver for investeringer i grønn teknologi. Det er behov for å utvikle en fiskeriregulering som tar særlig hensyn til de ulike flåtegruppers mobilitet sett opp mot bestander som flytter ut av tradisjonelle fangstområder. Det er også nødvendig med større grad av fleksibilitet i de ulike fiskerireguleringene.

Internasjonalt samarbeid om kvotefordeling og forvaltning må styrkes, og det er behov for mer forskning og innovasjon for å sikre at klimatilpasningstiltak blir kunnskapsbaserte og effektive.

I tillegg bør det jobbes aktivt med innovasjon og forskning opp mot fartøy- og redskapsløsninger som fungerer ettersom klimaendringene endrer fangstområder og målarter.

4. Har fiskerinæringen nok data, insentiver, kunnskap og metoder for å vurdere økonomiske konsekvenser av klimaendringer?

Det finnes flere rapporter og studier som forsøker å kvantifisere de økonomiske konsekvensene av klimaendringer for fiskerinæringen, men tallene varierer betydelig avhengig av scenario, metode og hvilke deler av næringen som vurderes. Det er fortsatt store kunnskapshull, særlig når det gjelder effekter på natur, økosystemtjenester og indirekte ringvirkninger. Disse kunnskapshullene gjør det vanskelig å vurdere de økonomiske konsekvensene av både klimaendringer

og naturrisiko, og dette hemmer utviklingen av effektive klimatilpasningstiltak i næringen.

Når det gjelder insentiver og støtteordninger, finnes det ordninger for grønn teknologi og energieffektivisering, samt klimapartnerskap mellom staten og næringen. Likevel er det en utbredt oppfatning i næringen at insentivordningene og kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig for å møte de komplekse utfordringene klimaendringene medfører.

5. Andre innspill direkte knyttet til utvalgets mandat

Ekspertutvalget for klimatilpasning har fått i oppdrag å utrede de samfunnsøkonomiske konsekvensene av klimaendringene for Norge. Norges Fiskarlag mener det er viktig at utvalget vurderer hvordan klimatilpasningstiltak påvirker ulike grupper, sektorer og regioner, og at tiltakene utformes slik at de ikke forsterker sosiale eller geografiske ulikheter.

Det understrekes også at klimatilpasning og utslippsreduksjon må sees i sammenheng, og at tiltak på ett område ikke må svekke måloppnåelsen på et annet.

Klimatilpasning handler også om å styrke samfunnssikkerhet og beredskap, og vurderingene bør inkludere hvordan klimaendringer kan true liv, helse og kritisk infrastruktur. I tillegg bør utvalget vurdere ringvirkninger gjennom handel, globale verdikjeder og Norges rolle i internasjonalt samarbeid, spesielt innen havretten. Det er avgjørende at internasjonale avtaler og reguleringer tilpasses de nye utfordringene som klimaendringene skaper for fiskebestandene og næringens rammevilkår.

**Norges
Fiskarlag**

Fiskarlagets Servicekontor AS

Med hilsen

Norges Fiskarlag

Sverre Johansen

Maria Pettersvik Arvnes

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.

Kopi: Fiskeridirektoratet, Nærings- og fiskeridepartementet, medlemslag